

Klasa: UP/ 430-01/2008-04/10
Urbroj: 580-03-08-54-6
Zagreb, 29. srpnja 2008.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, temeljem članka 5. i članka 13. stavka 1. Zakona o državnim potporama («Narodne novine», broj 140/05), u upravnom postupku odobrenja državne potpore sadržane u Programu gradnje brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011., pokrenutom temeljem zahtjeva Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, temeljem Odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja, sa 111. sjednice, održane 29. srpnja 2008., donosi sljedeće

RJEŠENJE

I. Odobrava se državna potpora za zaštitu okoliša u obliku subvencije sadržana u Programu gradnje brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011., jer je ista sukladna Zakonu o državnim potporama.

II. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dužno je dostaviti Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dokaz o povlačenju iz plovidbe svakog tankera s jednostrukom oplatom u vlasništvu hrvatskih brodara kojima je dodijeljena državna potpora u obliku subvencije temeljem Programa gradnje brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011., odobrenog u točki I. izreke ovog rješenja, najkasnije do 31. prosinca za svaku godinu u razdoblju od 2007. do 2011.

III. Ovo rješenje bit će objavljeno u „Narodnim novinama“.

O b r a z l o ž e n j e

1. Zahtjev za pokretanje postupka

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je dana 9. lipnja 2008., od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske, sa sjedištem u Zagrebu, Prisavlje 14 (dalje: Ministarstvo) zahtjev za izdavanje odobrenja o sukladnosti Programa gradnje brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011. (dalje: Program), u prilogu kojeg je dostavljen i Prijedlog Zaključka Vlade

Republike Hrvatske kojim se isti prihvaća, te Obrazac prijave državne potpore u pisanom obliku.

S obzirom da transfer financijskih sredstava putem rashodne strane Državnog proračuna Republike Hrvatske u obliku subvencije iz Programa sadrži elemente državne potpore, isti je podnesen Agenciji na odobrenje, sukladno članku 12. stavku 1. Zakona o državnim potporama („Narodne novine, broj 140/05; dalje: ZDP).

Na prijedloge akata podnesenih sukladno članku 12. stavku 1. ZDP-a, Agencija donosi rješenje iz članka 13. ZDP-a.

Kako na temelju podataka iz zaprimljene dokumentacije nije bilo moguće donijeti meritornu odluku, a činjenično stanje iz spisa predmeta upućivalo kako bi se u konkretnom slučaju moglo raditi o državnoj potpori, Agencija je svojim zahtjevom od 17. lipnja 2008., Klasa: UP/I 430-01/2008-04/10, Urbroj: 530-03-08-54-2, zatražila od Ministarstva dostavu dodatne dokumentacije i dodatnog pojašnjenja zahtjeva.

Ministarstvo je dana 8. srpnja 2007., dostavilo zatraženu dokumentaciju i dodatna pojašnjenja.

2. Propisi primijenjeni tijekom postupka pred Agencijom

Agencija je prilikom vođenja postupka, osim odredbi ZDP-a primijenila i Uredbu o državnim potporama („Narodne novine“, broj 50/06), Odluku o objavljivanju pravila o potporama za zaštitu okoliša („Narodne novine“, broj 98/07), te Okvir o državnim potporama brodogradnji (Službeni list C 317, od 30. prosinca 2003.; dalje: Okvir za brodogradnju) i Smjernice Zajednice o državnim potporama u pomorskom prijevozu (Službeni list C 13 od 17. siječnja 2004.) koji Agencija primjenjuje temeljem članka 6. stavka 4. ZDP-a.

3. Utvrđivanje činjenica

Na temelju dostavljenih podataka u provedenom postupku utvrđeno je sljedeće:

U svrhu ispunjenja zakonom propisane obveze da se u određenom roku iz plovidbe isključe tankeri s jednostrukom oplatom, propisane Zakonom o postupnom isključenju iz plovidbe tankera bez dvostruke oplata («Narodne novine», broj 48/04), Ministarstvo je izradilo Program kojim planira sredstvima iz Državnog proračuna Republike Hrvatske (dalje: Državni proračun RH) poticati sigurnu i ekološki prihvatljivu gradnju brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011.

Navedenim zakonom uređen je sustav isključenja iz plovidbe tankera bez dvostruke oplata i uvođenja u plovidbu tankera s dvostrukom oplatom ili drugim jednakovrijednim zahtjevima za gradnju sukladno zahtjevima Međunarodne konvencije o zaštiti mora od onečišćenja s brodova iz 1973., dopunjenu Protokolom iz 1978., i zabrana prijevoza teških frakcija ulja u luke i iz luka Republike Hrvatske tankerima s jednostrukom oplatom, nosivosti 5000 DWT i više.

Ministarstvo navodi da su pravila za gradnju tankera u prethodnim godinama bila manje stroga i odnosila su se na pravila klasifikacijskih zavoda, MARPOL-a i SOLAS-a, te nekolicinu IMO rezolucija.

Brodari danas imaju znatno težu situaciju kod ugovaranja gradnje broda koja odmah kod određivanja tehničke specifikacije o vrsti broda, mora u sebi sadržavati vrlo visoke standarde u smislu čvrstoće broda, zaštite okoliša, sigurne navigacije i manipulacije tereta. Tankeri koji se trenutno grade u Republici Hrvatskoj ispunjavaju standarde propisane hrvatskim i međunarodnim propisima.

Prilikom ugovaranja gradnje novih tankera, brodari moraju ugovarati gradnju tankera koji sadrži notacije CSR (Common Structural Rules) i PSPC (Performance Standard for Protective Coating). Radi se o notacijama koje znatnije povećavaju cijenu broda (tankera) zbog veće ugrađene količine čelika, odnosno antikorozivne zaštite tankova tereta balasta i elemenata strukture koji participiraju u uzdužnoj i poprečnoj čvrstoći broda.

Osim navedenog, Ministarstvo navodi kako i uređaji za tretiranje balastnih voda u skladu s Konvencijom o otpadnim vodama (koja još nije stupila na snagu) značajno utječu na cijenu broda, a potrebni su zbog toga što u skoroj budućnosti brodovi više neće moći ploviti bez istih.

Cijenu broda podiže i ugradnja različite opreme i ergonomija navigacijskog mosta, sigurnosni uređaji za sprječavanje zagađivanja mora sirovom naftom, što sve navodi kako se u konkretnom slučaju radi o ispunjavanju viših standarda od onih propisanih.

Korisnici državne potpore, u ovom slučaju, mogu se smatrati brodarske tvrtke registrirane u RH koje posjeduju tankere koji su opremljeni za prijevoz nafte, ulja i kemijskih proizvoda, kao i brodove za rasute terete upisane u hrvatski upisnik brodova i brodogradilišta u kojima će se graditi brodovi temeljem ovog Programa.

Sredstva za ovu namjenu rezervirana su u Državnom proračunu RH za navedene proračunske godine, na razdjelu Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, A 570 288: Poticanje gradnje brodova za hrvatske brodare te izgradnja i rekonstrukcija plovnih objekata u hrvatskim brodogradilištima.

Ministarstvo će proračunskim sredstvima u obliku subvencija poticati gradnju brodova za hrvatske brodare uz sljedeće uvjete: da državna potpora pokriva do 30 posto opravdanih troškova koja se odnose na dodatna ulaganja i opremanje gradnje tankera sa dvostrukom oplatom u cilju zaštite ljudi i okoliša odnosno brodove za rasute terete u cilju izbjegavanja opasnosti od onečišćenja mora gorivom u slučaju nasukavanja; da su novoizgrađeni brodovi upisani u hrvatski upisnik brodova; da posadu broda čine hrvatski pomorci, te da uključivanje velikom broja proizvođača brodske opreme bude iz Republike Hrvatske, odnosno Europske unije.

Svrha potpore, prema navodima Ministarstva, je pokrivanje do 30 posto opravdanih troškova dodatnog ulaganja u izgradnju brodova, što bi u konkretnom slučaju za devet tankera s dvostrukom oplatom iz Programa gradnje ukupno iznosilo 166.161.667, 80 kuna (35.352.042,00 USD), dok bi za dodatno ulaganje u izgradnju dva nova broda za rasute terete iznosilo 36.210.340,80 kuna (7.704.000 USD). Za ukupno 11 novih brodova Ministarstvo planira izdvojiti 202.372.008.60 kuna odnosno 43.056.042 USD. Iz knjiga narudžbi poduzetnika 3. Maj Brodogradilište d.d. i Brodosplit - Brodogradilište d.o.o. proizlazi da se u konkretnom slučaju radi o novogradnjama broj: 708, 709, 710, 711, 712 i 713 (3. Maj Brodogradilište d.d.), te 460, 461, 466 i 467 i jednoj teglenici (Brodosplit - Brodogradilište d.o.o.).

U Tabeli 1. prikazan je pregled cijena gradnje jednostavnijih tipova brodova i pregled cijena gradnje složenijih tipova brodova s dodatnim tehničkim standardima zaštite

okoliša iz kojeg je razvidno da je cijena gradnje jednostavnijih tipova brodova niža za 143.520.146 USD, a iz čega proizlazi da maksimalna dozvoljena državna potpora u iznosu do 30 posto opravdanih troškova iznosi 43.056.042 USD.

Tabela 1. Program gradnje brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011.

	Brodar	Tip broda	Nosivost	Cijena gradnje jednostavnijih brodova u USD	Cijena gradnje složenijih brodova s dodatnim tehničkim standardima zaštite okoliša u USD	Dosadašnja potpora 10 posto u USD	Razlika cijene gradnje složenih tipova brodova	
							Ukupno USD	30 % USD
1.	Tankerska plovdba, Zadar	Aframax tanker	108.000 DWT	43.048.740	60.000.000	6.000.000	16.951.260	5.085.378
2.	Tankerska plovdba, Zadar	Aframax tanker	108.000 DWT	43.048.740	60.000.000	6.000.000	16.951.260	5.085.378
3.	Tankerska plovdba, Zadar	Chemical tanker	51.800 DWT	42.470.024	56.000.000	5.600.000	13.529.976	4.058.992
4.	Tankerska plovdba, Zadar	Chemical tanker	51.800 DWT	43.692.062	58.000.000	5.800.000	14.307.938	4.292.381
5.	Uljanik Plovdba, Pula	Product carrier	51.800 DWT	38.144.101	51.500.000	5.150.000	13.355.899	4.006.770
6.	Uljanik Plovdba, Pula	Product carrier	51.800 DWT	38.144.101	51.500.000	5.150.000	13.355.899	4.006.770
7.	Uljanik Plovdba, Pula	Product carrier	51.800 DWT	42.250.024	55.780.000	5.578.000	13.529.976	4.058.992
8.	Uljanik Plovdba, Pula	Product carrier	51.800 DWT	43.522.062	57.830.000	5.783.000	14.307.938	4.292.381
9.	Jad. Pomorski servis, Rijeka	teglenica	2.400 tona	1.650.000	3.200.000	320.000	1.550.000	465.000
10.	Jadroplov, Split	Bulk carrier	52.500 DWT	39.660.000	52.500.000	5.250.000	12.840.000	3.852.000
11.	Jadroplov, Split	Bulk carrier	52.500 DWT	39.660.000	52.500.000	5.250.000	12.840.000	3.852.000
Ukupno			631.800	415.289.854	558.810.000	55.881.000	143.520.146	43.056.042
Ukupno u kunama				1.951.945.413	2.626.518.817	262.651.88	674.573.405	202.372.008

Izvor: dokumentacija Ministarstva mora, prometa i infrastrukture

Obrađeno: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Kako je svrha ovog Programa ubrzati postupno povlačenje tankera s jednostrukom oplatom, Ministarstvo je izradilo plan zamjene brodova. Princip zamjene ne vrši se po sistemu „jedan za jedan“, već će se tankeri s jednostrukom oplatom zamjenjivati postupno, ovisno o njihovoj poslovno-tehnološkoj zastarjelosti, kako je to predviđeno Zakonom o postupnom isključenju iz plovidbe tankera bez dvostruke oplate.

U Tabeli 2., Ministarstvo je prikazalo povlačenje iz plovidbe tankera s jednostrukom oplatom koje se odnosi na razdoblje od 2006. do 2009., uz napomenu da će se povlačenje tankera s jednostrukom oplatom nastaviti i nakon prikazanog razdoblja.

Tabela 2. Program povlačenja brodova s jednostrukom oplatom hrvatskih brodara

Rb.	Brodar	Brod	Nosivost DWT	Godina povlačenja iz plovidbe
1.	Tankerska plovidba, Zadar	Molat	37836	srpanj 07
2.	Tankerska plovidba, Zadar	Pakrac	37836	ožujak 07
3.	Tankerska plovidba, Zadar	Novigrad	22651	prosinač 06
4.	Tankerska plovidba, Zadar	Vukovar	86803	siječanj 07
5.	Tankerska plovidba, Zadar	Velimir Škorpik	86803	studenj 06
6.	Tankerska plovidba, Zadar	Donat	140000	listopad 06
7.	Tankerska plovidba, Zadar	Ist	82251	svibanj 06
8.	Tankerska plovidba, Zadar	Silba	82424	kolovoz 06
9.	Tankerska plovidba, Zadar	Zadat	45222	lipanj 07
10.	Tankerska plovidba, Zadar	Iž	40455	listopad 06
10.1.	UKUPNO	10	662281	
11.	Uljanik plovidba, Pula	Molat	44000	listopad 06
12.	Uljanik plovidba, Pula	Pakrac	44000	lipanj 07/07
13.	Uljanik plovidba, Pula	Novigrad	24500	rujan 07
14.	Uljanik plovidba, Pula	Vukovar	24500	studenj 07
14.1.	UKUPNO	5	137000	
15.	Jadroplov, Split	Hope	30900	travanj 07
16.	Jadroplov, Split	Ist	24080	2009
16.1.	UKUPNO	2	54980	-
17.	SVEUKUPNO(10.1.+14.1.+16.1.)	17	854261	-

Izvor: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Obrada: Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Povlačenjem navedenih brodova postiže se cilj sprečavanja velikih bioloških i ekoloških šteta uzrokovanih brodskim nesrećama koje uključuju stare brodove i brodove koje prevoze opasan i potencijalno onečišćavajući teret. U svrhu ubrzanja postupnog povlačenja jednostavnih tipova brodova, Ministarstvo je izgradilo Program temeljem kojeg bi se brodarima odobrilo subvencije do 30 posto opravdanih troškova dodatnog ulaganja za izgradnju brodova, u skladu s dopuštenim intenzitetom predviđenih u pravilima za državne potpore za zaštitu okoliša.

Navedena potpora svedena je na minimum sredstava potrebnih za pokriće dodatnih troškova za ulaganja kako bi se postigli standardi viši od obvezujućih standarda odnosno za ulaganja za koja ne postoje obvezujući standardi.

Troškovi povlačenja brodova nisu predviđeni Programom, niti se Ministarstvo na bilo koji način očitovalo o tome tko će i iz kojih sredstava financirati povlačenje tankera s jednostrukom oplatom, te se može pretpostaviti da će troškove povlačenja brodova snositi brodari.

4. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Vijeće) razmatralo je prijedlog Ministarstva na svojoj 111. sjednici, održanoj 29. srpnja 2008.

Pri donošenju odluke, Vijeće je uzelo u obzir sve dostavljene isprave i podatke, te rezultate provedenih pravnih i ekonomskih analiza.

Vijeće je u konkretnom slučaju najprije trebalo utvrditi predstavlja li subvencija iz Programa državnu potporu iz članka 3. stavka 1. ZDP-a, odnosno je li u konkretnom

slučaju riječ o transferu ili smanjenju državnih sredstava; da li je predložena subvencija poduzetniku potpora koja donosi ekonomsku prednost koju isti ne bi ostvario kroz svoje redovno i normalno poslovanje; dodjeljuje li se državna potpora korisniku na selektivnoj osnovi, te postoji li mogućnost narušavanja tržišnog natjecanja davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore osobito u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju („Narodne novine – Međunarodni ugovori“ broj 14/01, 14/02, 1/05 i 7/05; dalje SSP).

Člankom 4. stavak 1. ZDP-a propisana je opća zabrana davanja državnih potpora koje narušavaju ili bi mogle narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisnicima državne potpore bez obzira na oblik državne potpore u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske iz SSP-a, dok su člankom 4. stavkama 2. i 3. ZDP-a propisana izuzeća od opće zabrane.

Vijeće je zatim trebalo utvrditi postoji li mogućnost primjene izuzeća temeljem članka 4. stavka 3. točke d) ZDP-a, odnosno mogu li se navedena financijska sredstva smatrati dozvoljenom državnom potporom za poticanje određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja.

Da bi postojala mogućnost primjene izuzeća iz članka 4. stavak 3. točka d) ZDP-a, koje se odnosi na državne potpore za zaštitu okoliša, rečena državna potpora predviđena Programom, između ostalog, mora biti sukladna s odredbama Odluke o objavljivanju pravila o potporama za zaštitu okoliša.

Budući da spomenuta dodatna ulaganja u brodove s dvostrukom oplatom i ostalim tehničkim poboljšanjima pridonose unaprjeđenju sigurnog, učinkovitog, pouzdanog i ekološki prihvatljivog pomorskog prijevoza kao i da potiču na registraciju brodova pod zastavom Republike Hrvatske, a Ministarstvo je također navelo da se potpore u ovom Programu odnose na postizanje viših standarda od obvezujućih, Vijeće smatra da se mogu primijeniti pravila o državnim potporama za zaštitu okoliša.

Kako je to predviđeno točkom 29. Odluke, potpore za ulaganja kojima se poduzetnicima omogućava postizanje višeg standarda od obvezujućega, odnosno u nedostatku obvezujućih standarda, državne potpore za zaštitu okoliša mogu se odobriti u visini do 30 posto dodatnih bruto opravdanih troškova.

S obzirom na činjenicu da je Ministarstvo, kao davatelj državne potpore, potvrdilo da se u konkretnom slučaju radi o ulaganju u više standarde, koji značajno imaju utjecaj na zaštitu okoliša, od onih propisanih u Republici Hrvatskoj, te da je utvrđeno da državna potpora ne prelazi propisanih 30 posto dodatnih opravdanih troškova ulaganja u tankere sa značajnim tehničkim poboljšanjima, Agencija je, na temelju odluke Vijeća, utvrdila da su subvencije predložene Programom sukladne pravilima o državnim potporama za zaštitu okoliša.

Stoga je Agencija na temelju odluke Vijeća odlučila kao u točki I. izreke ovog rješenja.

Osim toga, sukladno Smjernicama Zajednice o državnim potporama u pomorskom prijevozu, ukoliko se radi o investicijskom ulaganju u nova plovila, moguće je odobriti državnu potporu samo u slučaju kada takav program čini dio strukturalne reforme s ciljem smanjenja kapaciteta cjelokupne flote.

Vijeće je temeljem dokumentacije koju je dostavilo Ministarstvo utvrdilo da dolazi do smanjenja kapaciteta flote za brodare koji sudjeluju u Programu, jer ukupna nosivost izgradnje predloženih jedanaest brodova i jedne teglenice iznosi 631.800 DWT (deadweight tone – odnosi se na korisnu nosivost broda), a iz upotrebe u razdoblju od 2006. do 2009. biti će povučeno brodova ukupne nosivosti 854.261 DWT. Osim toga, navedeni popis brodova koji će se povući iz opticaja nije konačan, budući da će do kraja važenja ovog Programa biti povučeno još brodova čiji broj za sada Agenciji nije poznat.

Stoga je Agencija na temelju odluke Vijeća odlučila kao u točki II. izreke ovog rješenja.

Vijeća napominje da dodjela državnih potpora temeljem Programa ne smije biti uvjetovana gradnjom brodova u Republici Hrvatskoj budući da je to u suprotnosti s propisima o državnim potporama i odredbama SSP-a.

Nadalje, sukladno Smjernicama Zajednice o državnim potporama u pomorskom prijevozu, a ukoliko se radi o izgradnji novih plovila, ulaganja moraju biti u skladu s pravilima koja se odnose na dodjelu državnih potpora u brodogradnji.

To je također utvrđeno i u točki 11. Okvira za brodogradnju, gdje, između ostalog, stoji da sve potpore koje se dodjeljuju brodarima za gradnju, popravak ili preuređenje plovila smatraju se potporama namijenjenih brodogradnji. U točki 12. (g) Okvira za brodogradnju dozvoljena je i primjena Smjernica za državne potpore za zaštitu okoliša.

Međutim, Vijeće napominje da, budući je izgradnja tankera predviđena ovim Programom već preliminarno ugovorena u brodogradilištima 3. Maj Brodogradilište d.d. Rijeka i Brodosplit – Brodogradilište d.o.o. Split, a navedena brodogradilišta se smatraju poduzetnicima u teškoćama koji se nalaze u postupku restrukturiranja, davatelj potpore dužan je voditi računa da isti u svoje programe restrukturiranja uvrste i državne potpore dodijeljene po ovom Programu.

Vezano za kumulaciju državne potpore po ovom Programu, Vijeće napominje da se gornja granica potpore od 30 posto dodatnih bruto opravdanih troškova primjenjuje bez obzira na činjenicu financira li se konkretna potpora u cijelosti ili djelomično iz državnih ili lokalnih izvora, odnosno putem različitih davatelja odnosno programa.

Sukladno odredbi članka 18. ZDP u svezi s člankom 13. stavkom 1. ZDP, ovo rješenje Agencije, objavit će se u «Narodnim novinama», kako je to odlučeno točkom III. izreke ovog rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku. Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Olgica Spevec

Dostaviti:

1. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, n/r g. Branka Bačića, državnog tajnika, 10000 Zagreb, Prisavlje 14;
2. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, n/r gosp. Lea Begovića, državnog tajnika; 10 000 Zagreb; Ulica grada Vukovara 78.